

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายหาความสัมพันธ์ (Correlative Descriptive Research) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งในการมองโลกกับสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษานี้ คือนักศึกษาพยาบาลทุกคนที่ศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ ในปีการศึกษา 2542 จำนวน 385 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) คือ (บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ, 2535 : 68)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อน โดยยอมรับที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากสูตรดังกล่าวได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 196 คน และกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยมีสัดส่วนเท่ากัน (proportional stratified sampling) ได้ดังนี้

ชั้นปีที่	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	181	92
2	84	43
3	71	36
4	49	25
รวม	385	196

สุ่มตัวอย่างนักศึกษาแต่ละชั้นปีแบบง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลาก รายชื่อนักศึกษาแบบไม่คืนที่ (Sampling without replacement)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ภูมิลำเนา ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา เกรดเฉลี่ย ศาสนา รายได้ของครอบครัว แหล่งค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือนและความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน

2. แบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลก ซึ่ง ศ.ดร.สมจิต หนูเจริญกุลและคณะ ได้แปลจากแบบวัด The Sense of Coherence Questionnaire: SOC Questionnaire ของแอน โทนอนอฟสกี (Antonovsky, 1987) เมื่อแปลเป็นภาษาไทยและนำไปทดสอบความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นพยาบาลประจำการ จำนวน 30 คน และอาจารย์พยาบาลในมหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 230 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85 และ 0.90 ตามลำดับ

แบบสอบถาม มีทั้งหมด 29 ข้อ แต่ละข้อเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 7 ระดับ ให้เลือกตอบได้ตั้งแต่ 1-7 คะแนน โดยตำแหน่งเลข 1 และเลข 7 จะมีข้อความที่บ่งบอกลักษณะตรงกันข้าม ตัวเลขจาก 2-6 จะบ่งชี้ถึงความมากน้อยของความรู้สึกนึกคิดของผู้ตอบ โดยอาศัยข้อความในตำแหน่งเลข 1 และเลข 7 เป็นหลัก ข้อคำถามประกอบด้วยข้อความที่มีความหมายทางบวกและทางลบ ข้อความที่มีความหมายทางบวก มี 16 ข้อ และข้อความที่มีความหมายทางลบ มี 13 ข้อ การให้คะแนน ข้อที่เป็นลบจะกลับคะแนนก่อนแล้วจึงรวมคะแนนความเข้มแข็งในการมองโลกทั้งหมด โดยมีคะแนนตั้งแต่ 29-203 คะแนน ผู้วิจัย แบ่งระดับความเข้มแข็งในการมองโลกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่ามัธยฐานเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ดังนี้

คะแนน	29 - 116	หมายถึง	ความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ
คะแนน	117 - 203	หมายถึง	ความเข้มแข็งในการมองโลกสูง

3. แบบสอบถาม General Health Questionnaire - 30 ฉบับภาษาไทย (Thai GHQ - 30) ซึ่งเป็นแบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต ที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ ธนา นิลรัชไภววิทย์ และคณะ ได้แปลจาก General Health Questionnaire ฉบับภาษาอังกฤษของโกลด์เบิร์ก (Goldberg, 1972) ซึ่งออกแบบมาสำหรับคัดกรองปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ การไม่สามารถดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ได้อย่างปกติสุขตามที่ควรจะเป็นและการมีปัญหาที่ทำให้เกิดความทุกข์ใจ โดยเน้นถึงปัญหาที่คิดไปจากภาวะปกติของบุคคลนั้น

ข้อคำถามของ GHQ จะครอบคลุมปัญหาใหญ่ๆ 4 ด้าน คือความรู้สึกไม่มีความสุข (unhappiness) ความวิตกกังวล (anxiety) ความบกพร่องเชิงสังคม (social impairment) และ Hypochondriasis

เมื่อแปลเป็นภาษาไทยแล้ว ได้ทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำไปศึกษาในประชากรในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่มารับบริการจากหน่วยบริการสาธารณสุขเคลื่อนที่ จำนวน 100 ราย ได้ค่า Cronbach's alpha 0.91 และ split - half coefficient 0.94

แบบสอบถาม มีทั้งหมด 30 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 ตัวเลือก และให้คะแนนแบบ GHQ scoring (0 - 0 - 1 - 1) แต่ละข้อมีคะแนนเป็น 0 หรือ 1 คะแนนรวมสูงสุดจึงมีค่าเท่ากับ 30 เกณฑ์การตัดสินว่าสุขภาพจิตไม่ดี ใช้จุดตัดคะแนนที่ 3/4 หมายความว่า ผู้ที่มีคะแนนรวมตั้งแต่ 4 คะแนน ขึ้นไป เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ดี

การควบคุมคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 30 คน คำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ความเข้มแข็งในการมองโลก โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha or alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลก เท่ากับ .92 และคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสุขภาพจิต โดยใช้ KR-21 (Kuder-Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสุขภาพจิต เท่ากับ .89

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตรับรองจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ ถึง คณะบดี คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ เพื่อขออนุญาต ประสงค์ และขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แจ้งการ พิทักษ์สิทธิและขอให้ตอบแบบสอบถาม ส่งคืนที่หัวหน้าชั้นปี
3. รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง ได้แบบสอบถามที่ตอบ สมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 188 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.92 และนำข้อมูลไปวิเคราะห์

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างทุกคน ได้รับจดหมายชี้แจงการพิทักษ์สิทธิพร้อมแบบสอบถามว่ามีสิทธิ จะตอบแบบสอบถามหรือปฏิเสธในช่วงเวลาใดก็ได้ และคำตอบในแบบสอบถามทั้งหมด จะถูก เก็บเป็นความลับและจะได้รับการวิเคราะห์ในภาพรวมโดยไม่มีผลเสียหายต่อผู้ถูกวิจัย ข้อมูลที่ได้ จะเป็นประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. ข้อมูลความเข้มแข็งในการมองโลกและข้อมูลสุขภาพจิตสถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้มแข็งในการมองโลก และ สุขภาพจิตของนักศึกษาแต่ละชั้นปี โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน (one - way ANOVA)
4. หาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งในการมองโลกกับสุขภาพจิต สถิติที่ใช้คือ การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)